

vratku na prestol; doživeli smo celo mobilizacijo Češkoslovaške in Jugoslavije. Karl in Zita sta bila vjeta in prepeljana v samostan Tihany na Madžarskem in od tam v Funchal na otoku Madeira.

Vsi njegovi puči in komedije, vsa agitacija mu ni nič pomagala se spraviti zopet na prestol, osvobojeni narodi, kateri so bili pod njegovim carstvom zaslužnjeni, so bili primorani prelivati kri na raznih bojiščih, od glada poginiti, samo da rešijo habsburško dinastijo, so izbrisali njegovo ime za vedno.

V jasnem spominu nam je še vsakemu, posebno tistim, kateri so služili v prejšnji avstrijski armadi med vojno na fronti ali pa v zaledju, kaj se je godilo in kaj počenjalo, s tistim, kateri ni hotel trobiti v njihov črno-zolti rog.

Spomin na Habsburžane, nam ostane za vedno bridek in tako je končal zadnji avstrijski car svoje življenje v prognanstvu.

Obča sodba pa je, da je bil kot človek dober.

Gospodarstvo.

Trošarine prosto kuhanje žganja.

(Nadaljevanje).

5. Odmera časa za kuhanje, če se kuha dvakrat.

Ako želi družina kuhati žganje v dveh časovno ločenih obrokih (torej ne iz dveh ali treh snovi posebej druga za drugo), se izračunava čas kuhe po številu hektolitrskih stopenj, ki jih sme skuhati v eni proizvodni dobi, in po dnevni proizvodnosti uporabljene žgalne priprave.

V eni proizvodni dobi sme družina skuhati: če ima 1 do 4 članov, 25 hektolitrskih stopenj; če ima 5 do 8 članov, 50 hektolitrskih stopenj; če ima 9 do 12 članov 75 hektolitrskih stopenj; če ima 13 ali več članov, 88 hektolitrskih stopenj alkohola.

Število hektolitrskih stopenj alkohola, izdelanih v 24 urah, dobimo, če pomnožimo dnevno proizvodnost žgalne priprave s pridobitkom alkohola, določenem za predelavano snov.

Dnevna proizvodnost vsake posamezne žgalne priprave je izračunana v „zapisniku o pregledu žgalne priprave“ (zapisniku o ugotovitvi), ki ga hrani posestnik te priprave. Pridobitek alkohola za posamezne snovi je naveden v 2 odstavku.

Če hočemo izračunati število hektolitrskih stopenj alkohola, ki so se izdelale v izvestnem številu dni, pomnožimo zmnožek iz dnevne proizvodnosti in pridobitka alkohola s številom dni, ko se je kuhalo. Če se ni kuhalo cele dneve, temveč skozi dneve in ure, pomnožimo število hektolitrskih stopenj alkohola, izdelanih v 24 urah, s številom ur, ko se je kuhalo, in zmnožek delimo s 24.

V lažje razumevanje naj služi tale primer:

Družina z 9 člani je prijavila, da želi kuhati žganje dvakrat. Prvič kuha žganje iz sliv na navadni žgalni pripravi, katere kotel drži 70 litrov (dnevna proizvodnost 3-7 hl) skozi 2 dni. Število izdelanih hektolitrskih stopenj alkohola se izračuna: 3-7 hl (dnevna proizvodnost) $\times$ 4 stopnje (pridobitek alkohola za slive) $\times$ 2 dni = 29-6 hektolitrskih stopenj. Družina ima pravico proizvesti v celi proizvodni dobi 75 hektolitrskih stopenj, zato ji ostane za drugo kuho še 45-4 hektolitrskih stopenj. Ako prijavi ta družina trošarine prosto kuho drugič iz hrušk, se izračuna čas kuhe tako-le: 3-7 hl (dnevna proizvodnost) $\times$ 2 stopnji (pridobitek alkohola) = 7-4 hektolitrskih stopenj v 24 urah ali 0-3083 stopnje v eni uri. Ker smo družina proizvesti še 45-4 hektolitrskih stopenj še določi čas za drugo kaho z (45-4 : 0,3083 =) 147 urami.

Če kuha družina obakrat snovi, za katere je določen enak pridobitek alkohola n. pr. enkrat vino in enkrat slive na isti žgalni pripravi, se more izračunati število žgalnih ur za celo proizvodno dobo naenkrat. Koli-

kor se niso porabile prvič, se smejo porabiti drugič.

Število žgalnih ur za celo proizvodno dobo se izračuna najhitreje, če se deli v nastopni tabeli navedeno sorazmerno število z dnevno proizvodnostjo dotične žgalne priprave, izraženo v hektolitrih.

Sledi tabela!

Število hektolitrskih stopenj	Sorazmerno število za pridobitek alkohola, določen s		
	4	2	1 1/4
	stopnjami		
25	150	300	480
50	300	600	960
75	450	900	1440
88	528	1056	1680

Družini, ki sme izdelati 75 stopenj alkohola, se sme dovoliti za kuhanje žganja iz hrušk in vinskih tropin v 2 časovno ločenih razdobjih, če znaša dnevna proizvodnost žgalne priprave 2-3 hl (navaden kotel od 43 ali 44 l) tako-le:

900 (sorazmerno število za 75 hektolitrskih stopenj pri hruškah) : 2-3 (hl) = 9000 : 23 = 391-3 ali okroglo 391 ur (16 dni 5 ur).

Razlika med računom, če se kuha enkrat in računom, če se kuha dvakrat v eni proizvodni dobi, je včasih precejšnja. Tako bi smela prej omenjena družina po enkratnem kuhanju kuhati hruške 402 ure (pri 43 litrskem kotlu) najmanj pa 393 (pri 44 litrskem kotlu). Družina je torej, če kuha dvakrat za najmanj 2 uri na slabšem, kakor če bi kuhala samo enkrat. Če gre v tem primeru za 43 litrski kotel, se poveča diferenca na škodo družine na polnih 11 ur.

Nasprotno je družina znatno na boljšem, ako kuha dvakrat, če uporablja kotel s prostornino pod 40 litrov, in nekoliko na boljšem tudi, če uporablja kotel s prostornino nad 80 litrov.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Dva važna demokratska večera. Dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer predava v Narodnem domu g. V. Spindler, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer je občni zbor.

Za zgradbo Sokolskega doma v Ptuj je poslal g. dr. Franjo Šalamun za poravnavo neke kazenske zadeve 1000 K. Nadalje je prejel Sokol za Zletni fond po g. dr. Visenjaku kot miznino pri Osterbergerju 40 K in po g. Drag. Zupančiču kot miznino pri Simončiču 103 K, zakar izreka Sokol najtoplejšo zahvalo.

Sokolska akademija v Ptuj je zbrala mnogo občinstva v Društvenem domu. Pozorno je poslušala zanimivo predavanje staroste g. Sovrčeta. Nato so sledile redovne vaje naših Sokolic, potem redovne vaje Sokolov, zopet nastop Sokolic in konečno sokolska telovadba na bradlji. Vsem vajam je bilo videti, da so skrbno pripravljene. Prednost pa dajemo ženski skupini. Lahen korak, ritem hoi, disciplina v izvajanju, pozornost na vsako kretnjo je odlikovala izvajanje ženske skupine v večji meri nego pri moški skupini.

Občni zbor „Vinarije“ v Ptuj. Dne 2. t. m. dop. se je izvršila ustanovitev „Vinarije“ v Ptuj, ki ima namen kot delniška družba v prvi vrsti kupovati in prodajati vse vinske in sadne pridelke. Temeljna glavnica znaša 3 milijone kron. Izvoljeni upravni svet pa je dobil od občnega zbora pooblastilo, da po potrebi zviša glavnico na 5 milijonov kron. S tem je prišla izključno nemška „Weinbaugenossenschaft“ v slovensko last. Nemci imajo prilično 1/4 delnic, kar je pa naravnost malo, ako se pomisli, da so v prostovoljni prodaji izročili vse nepremičnine in premičnine prejšnjega podjetja nam. Več sledi.

Za ubožni sklad se je nabralo: Tomaž Lozinšek 400 K, Karolina Korže 40, Alojz Zorčič, Breg 80, Franjo Zorčič, Ptuj 10, Delniška pivovarna Ptuj 100, Gluhak Viktor

20, Hans Steudte 40, Anton Emeršič gost. 40, Jos. Ramšak, pek 40, J. Kovačec 100, Horvatič Štefan 20, Franc Nedog 100, Hans Stanitz 40, Franc Potočnik 40, Ivan Omulec 40, Hinko Sonnenschein 200, Juirj Pihler 60, Horvatiček Drago 40, Anton Kos ml. 40, Josip Pirich 100, Samuel Fridrich 40, Zselezen 80, Kossär 80, Josip Damisch 80, J. Tscheligi 200, Vinko Pernat 40, Pivovarna Götz 100, Anton Vaupotič 200, skupaj 2470 K.

Darila za slovenske visokošolce. Darovali so: po 1000 K gg. Franc Čuček in dr. Tone Gosak, po 800 K g. dr. Alojz Visenjaj, po 600 K pisarna dr. Senčar in Šalamuna, Mahorič, gostilničar, po 500 K gg. dr. Fermevc, Petovica in Jurca, po 400 K Panonija, Oficirski zbor, dr. Anton Horvat, Bračič, gostilničar, poslanec Dobnik, notar Demšar iz Mokronoga in mojar Kolarič, po 200 K Alojz Brenčič, pater Benko Čirič, brata Vošnjak, Ignac Rajc, ravnateljica Kobalova, po 120 K zdravnik dr. Bela Stuhec, zaloga delniške pivovarne, Alojz Zorčič, po 100 K dr. Jurtela, dr. Pernat, Anton Brenčič, Viljem Blanke, dr. Pirkmajer, Havelka, Zavadilik, Jedlička, mestna hranilnica, Kravina, Macun Anton, mlinar Zadravec iz Središča, po 90 K Pavelka, po 80 K Milko Senčar in drug, Muršič, ravnatelj Vajda, ing. Celestyna, Zupančič, Fleré, tvrdka Snaj in Urbančič, prošt Jurkovič, župan Lozinšek, Dostal, Wagrandl, Prof. Kolarič, Martin Vrabl, po 60 K Prof. Alič, dr. Zelenik, oskrbnik Majcen, po 40 K dr. Kotnik, prof. Sovrč, Turk, Klemenc, Mlaker, Vodnik, Ana Runove, Potrč Ignac, Forčesin, Turin, Mlaker, gđc. Jurman, Kraigher, dr. Dolničar, Ciril Tušek, gospa dr. Zavernikova, Führer, Sorman Arnuš, Barle, dr. Kartin, glavna zaloga, Rudolf Maté, Pihler, dr. Košan, Berlič, nadučitelj Gorup, nadučitelj Žolnir, nadučitelj Klemenčič, gđc. Voršič, dr. Anton Stuhec, Podgoršek, Dancig, Ludvik Sagadin, Muhič, Jakob Lubec, dr. Zupin, nadučitelj Čulek, sodnik Hudnik, notar Bratkovič, dr. Tomaž Horvat, Vičič, po 20 K Šega, gospa Gorupova, ga. Jeršetova, gđc. Janežič, gđc. Kocmut, Perné, Kveder, Šegula, Cilenšek, Kossär, Anton Dreo, kavarnar Vučak, Jančič učitelj, Komac, po 10 K Stuhec in Ferleš, po 8 K Praprotnik, Baša, Majcen. Te zneske je nabrala gospa dr. Visenjajkova. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Sv. Barbara v Halozah. Naša šola je dobila novo državno zastavo. Kupil jo je tukajšnji trgovec g. Preac, kateri je imel vedno odprto roko, kadar je šlo za kako dobrodelno stvar. Hvala mu! Zasluga in priznanje pa gre pri tej zadevi tudi g. šol. vodju M. Kosi ter gospodični Liziki Kokol. Naše „Podporno društvo“ se je zopet oživelo. G. baron Maks Kubeck je vložil v blagajno sam 1000 Din., za kar mu naj bode tukaj najiskrenejša javna zahvala. Šola je nabrala o priliki razdelitev šol. naznanil lepo svoto za Jugosl. matico, katera se je odposlala na pristojno mesto. Tako delujemo tiho in mirno, a intenzivno, splošnega našega gesla, ki se glasi:

Za veliki dan osvete

Zbiramo junaške čete!

Trgovci so v znak protesta prehudih davč-nih/bremen ta pondeljek imeli trgovine zaprte. V Ljubljani se je vršil shod. Nesolidni elementi, ki so se nahajali med trgovci, so zabranili govoriti min. dr. Kukovec. Človeštvo se v težkih povojnih časih cepi po stanovih vedno bolj. Prisodimo pa inteligenci trgovcev, da bodo krizo preboleli ter našli pravo pot. Država mora imeti dohodke. Plačati jih morajo le pridobitni stanovi. Politično udejstvovanje obstoja v stvarnem udejstvovanju. Vlada pa mora upoštevati, da prehuda bremena davčne vire — uničijo. Za nevihto — solnce.

Onemogle grožnje NSS. Na ptujskem skodu NSS je poslanec Deržič zagrozil, da bodo oni, ko pridejo do moči, izvajali nasilja proti pripadnikom drugih strank. Ravno isti shod pa je dokazal, da se nam ni treba bati NSS nasilne korupcije: kdor je bil na shodu JDS prejšnjo nedeljo in potem na shodu NSS ter je primerjal udeležbo na obeh shodih, ta lahko mirno gleda v bodočnost JDS. Gotovo je, da JDS ne bo večno

na vladi — kakor nobena stranka ni, a ravno tako gotovo je, da NSS ni tista stranka, ki bi po njej prevzela vlado. Zato nas Deržičeve grožnje puščajo hladne. Na shodu smo le s smehom konstarirali mentaliteto tistih, ki se zgražajo nad dozdevno korupcijo in že vnaprej grozijo s svojo.

Politične vesti.

General Žečevič ne pride pod obtožbo. Izvršil je kot vojak le ukaz celokupne vlade z vpoklicom vojaštva. Smrt in bolezen posameznikom je zakrivila bodisi strašna zima, bodisi premala skrbnost organov, ki so ukaz izvršili. Komentar?

Razno.

Pogreb mariborskega knezoškofa dr. Napotnika. V ponedeljek 3. aprila se je vršil pogreb mariborskega škofa po določenem redu. Ob 8. uri je bilo blagoslovljeno truplo v škofijski palači, nakar so ga prinesli v stolno cerkev, kjer se je odpel slovesni requiem. Ob 10. uri so prispeli dostojanstveniki cerkve in sicer: zagrebški nadškof dr. Bauer, ljubljanski škof dr. Jeglič, djakovski škof dr. Aksamovič, bivši tržaški škof dr. Karlin, graški škof dr. Schuster, prost Serejnik iz Dravograda kot zastopnik celovškega škofa dr. Hefterja in arhidijakon Hrastelj iz Konjic. Pontifikalno mašo je bral nadškof dr. Bauer, maši so prisostvovali: general Dokič v imenu kralja, pokrajinski namestnik Hribar, okrajni glavar dr. Lajnsič, župan Grčar, komandant mesta Maribor s častniskim zborom, zastopniki vseh uradov in sol. Po maši je imel govor ljubljanski škof dr. Jeglič, ki je slavil zasluge pokojnikov v verskem, cerkvenem in narodnem pogledu. Ob pol 12. uri se je začel pomikati sprevoz skozi Stolno ulico čez Glavni trg, vojaška godba je svirala žalostinke. Na vsej poti, kjer se je pomikal sprevoz, je tvorilo vojaštvo špalir. Ob pol 13. uri je došel sprevoz v frančiškansko cerkev, kjer so krsto blagoslovili ter prenesli v grobnico. Pogrebnim svečanostim je prisostvovalo krog 50.000 ljudi, po ulicah, koder je šel sprevoz, so gorele črno-zastrte luči.

Večjo množino drevčega lesa,

sposobnega za kolarje, prodaja **HENRIK RIŽNER**, v Št. Vidu pri Ptuj.

Dunajski izdelovatelj klavirjev in vglasatelji

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela pride v hišo; dopisnica zadostuje. **IVAN SVOBODA**, v Varaždinu, Bakačeva ul. 8.

Gonilni jermeni

iz la usnja za tovarne, mline, žage in poljedelske stroje v vsaki širini, v zalogi pri **IV. KRAVOS**, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Pridnega učenca

poštenih starišev sprejme takoj trgovina mešanega blaga **V. Krisper** v Rogatcu.

Kdor želi

posestvo kupiti ali prodati, naj se oglasi v upravnistvu

„Ptujkega lista.“

Svinjske kože

kupuje „**PETOVIA**“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj.

Kuharica se sprejme

za vinograd v Gor. Haloze od Velike noči do konca oktobra, katera ima za 3—4 delavce kuhati. Pogoji ugodni, plača po dogovoru. Naslov pove uprava lista.

Kostanjev les

franko vagon vseh postajah v Sloveniji, kakor tudi večje količine na panju kupuje **Tovarna za taninski ekstrakt MAIŠPERK**, pošta Ptujka gora.

DEKLE,

ki vsa domača dela razume, se proti dobri hrani in plači sprejme. Kje, pove uprava lista.

Jadranska banka Beograd

Delniška glavnica: Din. 30.000.000—

Rezerva: Din. 15.000.000—

PODRUŽNICE:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: **JADRANSKA.**

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortland Street New York City.

POZOR!

Posestnikom avtomobilov

in motorjev, žag, mlinov in kmetijskih obratov nudimo po nizkih cenah rafinirano strojno kakor tudi „cilinder“ olje za motore in parne stroje, potem tovtomast, bencin in vazelin.

J. Mahorko, družba z o. z. poprej petrolejska družba Panonska ul. 4. Zastopnik Karol Heller. v Ptuj.

POZOR!

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. Cene nizke, postrežba točna.

Glavno zastopstvo Josip Prosnik mehanik, v Ptuj, Miklošičeva ul. 18.

Novi, kakor tudi posamezni deli, igle itd. vedno v zalogi. Cene primerne, tudi na obroke. Popravila se izvršujejo točno in po solidnih cenah.

Glavno zastopstvo **Singer šivalnih strojev „Bourne“ & Co.**